

ПРОЄКТ

вноситься народними депутатами
України Остапенком А.Д. та іншими

ЗАКОН УКРАЇНИ

«Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо соціального і правового захисту осіб, залучених до конфіденційного співробітництва з розвідувальними або контррозвідувальними органами»

Верховна Рада України постановляє:

I. Внести зміни до таких законодавчих актів України:

1. У Законі України від 22.10.1993 р. № 3551-XII «Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту» (Відомості Верховної Ради України від 09.11.1993 — 1993 р., № 45, ст. 425):

1) пункт 23 частини першої статті 6 викласти в такій редакції:

«23) співробітники розвідувальних органів України під прикриттям та особи, залучені до конфіденційного співробітництва з розвідувальними або контррозвідувальними органами України і які виконували свої завдання на тимчасово окупованій території України, в районі проведення антитерористичної операції або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, або на інших територіях, де в період виконання цих завдань велися бойові дії.

Порядок надання статусу учасника бойових дій особам, зазначеним в абзаці першому цього пункту, у спосіб, що унеможливорює розголошення факту їх належності або конфіденційного співробітництва з розвідувальними та контррозвідувальними органами України, території, де велися бойові дії, та періоди бойових дій визначаються Кабінетом Міністрів України.

Достовірність відомостей (даних), які повідомляє особа, залучена до конфіденційного співробітництва, з метою отримання статусу учасника бойових дій, презюмується відповідно до принципу правомірності дій та вимог особи під час адміністративної процедури. Обов'язок спростування таких відомостей (даних) покладається на той орган (особу), що їх заперечує;»;

2) пункт 15 частини другої статті 7 викласти в такій редакції:

«15) осіб, залучених до конфіденційного співробітництва з розвідувальними або контррозвідувальними органами України і які стали особами з інвалідністю внаслідок травми (поранення, контузії, каліцтва), одержаних під час виконання своїх завдань на тимчасово окупованій території України, у районі проведення антитерористичної операції або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної

агресії, або на інших територіях, де в період виконання цих завдань велися бойові дії;»;

3) частину четверту статті 17 викласти в такій редакції:

«Витрати, пов'язані з наданням пільг та соціальних гарантій особам, залученим до конфіденційного співробітництва з розвідувальними або контррозвідувальними органами України і які виконували свої завдання на тимчасово окупованій території України, у районі проведення антитерористичної операції або здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримування збройної агресії, або на інших територіях, де в період виконання цих завдань велися бойові дії, здійснюються за рахунок коштів державного бюджету у порядку, що встановлюється Кабінетом Міністрів України.».

2. Закон України від 26.12.2002 р. № 374-IV «Про контррозвідувальну діяльність» (Голос України від 28.01.2003 — № 16):

1) доповнити статтею 10-1 такого змісту:

«Стаття 10-1. Соціальний і правовий захист осіб, залучених до конфіденційного співробітництва з контррозвідувальними органами

Особам, залученим до конфіденційного співробітництва з контррозвідувальними органами, гарантуються нерозголошення факту такого залучення, соціальний і правовий захист з боку держави у порядку та на умовах, визначених законодавством.

З метою забезпечення безпеки та захисту осіб, залучених до конфіденційного співробітництва, їх близьких родичів контррозвідувальними органами можуть здійснюватися спеціальні заходи безпеки в порядку, передбаченому для співробітників цих органів та їх близьких родичів.

Залучені до конфіденційного співробітництва особи, які брали участь у виконанні контррозвідувальних завдань на тимчасово окупованій території України, у районі проведення антитерористичної операції, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони, відсічі і стримуванні збройної агресії, або на інших територіях, де в період виконання цих завдань велися бойові дії, мають право на отримання статусу учасника бойових дій та статусу особи з інвалідністю внаслідок війни у визначених Кабінетом Міністрів України порядку і спосіб, що унеможливають розкриття факту їх конфіденційного співробітництва з контррозвідувальними органами.

Достовірність відомостей (даних), які повідомляє особа, залучена до конфіденційного співробітництва, з метою отримання соціального і правового захисту, презюмується відповідно до принципу правомірності дій та вимог особи під час адміністративної процедури. Обов'язок спростування таких відомостей (даних) покладається на той орган (особу), що їх заперечує.

У разі смерті (загибелі), встановлення інвалідності або часткової втрати працездатності без встановлення інвалідності, що настали у зв'язку з виконанням контррозвідувальних завдань, особи, залучені до

конфіденційного співробітництва, або члени їх сімей мають право на призначення та виплату одноразової грошової допомоги, медичне забезпечення в розмірах і порядку, визначених для співробітників кадрового складу.

У разі затримання, арешту або засудження за кордоном чи на тимчасово окупованій території України залучених до конфіденційного співробітництва осіб у зв'язку з виконанням ними контррозвідувальних завдань держава сприяє їх звільненню.

Збитки, завдані залученим до конфіденційного співробітництва особам у зв'язку з виконанням ними контррозвідувальних завдань (зокрема, але не виключно, пов'язані з втратою майна або доступу до майна), відшкодовуються за рахунок коштів державного бюджету, передбачених на утримання відповідних контррозвідувальних органів.

Залучені до конфіденційного співробітництва особи, які не є громадянами України та які зробили вагомий внесок у розвиток Української держави, за клопотанням керівника контррозвідувального органу можуть бути прийняті до громадянства України за спрощеною процедурою або отримати статус біженця в Україні чи притулок в Україні. З дня прийняття до громадянства України або надання статусу біженця в Україні чи притулку в Україні на таких осіб поширюється дія положень частин другої – четвертої цієї статті.».

3. У Законі України від 17.09.2020 р. № 912-IX «Про розвідку» (Голос України від 23.10.2020 — № 195):

1) частину п'яту статті 41 викласти в такій редакції:

«5. У разі затримання, арешту або засудження за кордоном чи на тимчасово окупованій території України залучених до конфіденційного співробітництва осіб у зв'язку з виконанням ними розвідувальних завдань держава сприяє їх звільненню. Збитки, завдані залученим до конфіденційного співробітництва особам у зв'язку з виконанням ними розвідувальних завдань, відшкодовуються в порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, за рахунок коштів державного бюджету, передбачених на утримання відповідних розвідувальних органів.»;

2) статтю 41 доповнити частиною 7 такого змісту:

«7. Достовірність відомостей (даних), які повідомляє особа, залучена до конфіденційного співробітництва, з метою отримання соціального і правового захисту, презюмується відповідно до принципу правомірності дій та вимог особи під час адміністративної процедури. Обов'язок спростування таких відомостей (даних) покладається на той орган (особу), що їх заперечує.»;

3) розділ IX Прикінцеві та перехідні положення доповнити частиною 4-2 такого змісту:

«4-2. Особи, які були залучені до конфіденційного співробітництва з розвідувальними органами починаючи з 19 лютого 2014 року, мають право на соціальний і правовий захист, передбачений цим Законом.»

4. У Законі України від 26.01.2022 р. № 2010-IX «Про соціальний і правовий захист осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України, та членів їхніх сімей» (Голос України від 19.05.2022 — № 107):

1) частину першу статті 2 доповнити пунктом такого змісту:

«3) яких було позбавлено особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України державою-агресором, її органами, підрозділами, формуваннями, іншими утвореннями, у зв'язку із здійсненням такими громадянами діяльності, пов'язаної із конфіденційним співробітництвом з розвідувальними або контррозвідувальними органами України, виконанням завдань руху опору.»

2) частину другу статті 2 викласти в такій редакції:

«2. Дія цього Закону поширюється на іноземців та осіб без громадянства, які на момент позбавлення особистої свободи проходили в установленому законодавством України порядку військову службу у Збройних Силах України та інших військових формуваннях, утворених відповідно до законів України, чи здійснювали діяльність, пов'язану із конфіденційним співробітництвом з розвідувальними або контррозвідувальними органами України, виконанням завдань руху опору.»

3) пункт 5 частини третьої статті 4 доповнити абзацом такого змісту:

«Для осіб, які здійснювали діяльність, пов'язану із конфіденційним співробітництвом з розвідувальними або контррозвідувальними органами України, виконанням завдань руху опору, - довідка розвідувального, контррозвідувального органу або органу військового управління Сил спеціальних операцій Збройних Сил. Достовірність відомостей (даних), які повідомляє особа, залучена до конфіденційного співробітництва, з метою отримання соціального і правового захисту, презюмується відповідно до принципу правомірності дій та вимог особи під час адміністративної процедури. Обов'язок спростування таких відомостей (даних) покладається на той орган (особу), що їх заперечує.»

4) пункт 2 частини четвертої статті 4 доповнити абзацом такого змісту:

«Для осіб, які здійснювали діяльність, пов'язану із конфіденційним співробітництвом з розвідувальними або контррозвідувальними органами України, виконанням завдань руху опору, - довідка розвідувального, контррозвідувального органу або органу військового управління Сил спеціальних операцій Збройних Сил. Достовірність відомостей (даних), які повідомляє особа, залучена до конфіденційного співробітництва, з метою отримання соціального і правового захисту, презюмується відповідно до принципу правомірності дій та вимог особи під час адміністративної

процедури. Обов'язок спростування таких відомостей (даних) покладається на той орган (особу), що їх заперечує.».

II. Прикінцеві та перехідні положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування.
2. Особи, які були залучені до конфіденційного співробітництва з розвідувальними або контррозвідувальними органами до набрання чинності цим Законом, але не раніше 19 лютого 2014 року, мають право на соціальний і правовий захист, передбачений цим Законом, зокрема можуть отримати статус учасника бойових дій.
3. Кабінету Міністрів України в тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом:

привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом;

забезпечити приведення у відповідність із цим Законом нормативно-правових актів міністерств та інших центральних органів виконавчої влади, розвідувальних або контррозвідувальних органів, зокрема розробити та впровадити орієнтований на інтереси конфідента і з дотриманням всіх принципів адміністративної процедури ефективний механізм документального підтвердження факту конфіденційного співробітництва осіб з розвідувальними та контррозвідувальними органами, з метою забезпечення реального отримання такими особами соціального і правового захисту у випадках, якщо залучення відбулося з дати початку тимчасової окупації окремих територій України – з 19 лютого 2014 року.

**Голова Верховної Ради
України**

Р. СТЕФАНЧУК

